

FORMACIÓ
per a entitats
i empreses

**GENERA
TALENT
SOCIAL**

QUALITAT + EXPERTESA = TALENT²

Curs:

**INTRODUCCIÓ AL MARC LEGAL DE LES
ASSOCIACIONS I LA LLEI DE
TRANSPARÈNCIA**

NOM DEL MATERIAL: Introducció al marc legal de les associacions i la llei de transparència.

DATA EDICIÓ: 06/02/2017

NÚMERO EDICIÓ: 4a edició

AUTORIA DEL MATERIAL: Josep Badia

© FUNDACIÓ PERE TARRÉS

Coordinació de continguts:

Cap part d'aquesta publicació, incloent el disseny general i el de la coberta, no pot ser copiada, reproduïda, emmagatzemada o remesa de cap manera ni per cap mitjà, tant si és elèctric, com químic, mecànic, òptic, de gravació, de fotocòpia, o per altres mètodes, sense l'autorització prèvia per escrit dels titulars del copyright.

Durada: 4 hores

Objectius:

- Conèixer la normativa catalana que regula l'àmbit associatiu.
- Potenciar el coneixement dels professionals en les eines per a contribuir una major transparència i bones pràctiques.
- Clarificar conceptes i oferir unes pautes d'actuació a las entitats perquè aquestes incorporin la transparència en les seves eines de comunicació i participació.

Continguts:

- **Part 1** – Marc Legal. Llei 4/08 de 24 d'abril del Llibre III del Codi Civil Català, de les Persones Jurídiques
- **Part 2** – La Llei de Transparència

Índex:

MÒDUL 1. MARC LEGAL “Llei 4/08 de 24 d’abril del Llibre III del Codi Civil Català, de les Persones Jurídiques”.

1. Legislació
2. Que és una Associació
3. Els Estatuts de l’entitat
4. Òrgans de govern
5. Els socis. Drets i deures
6. Obligacions comptables i documentals
7. Extinció de l’entitat

MÒDUL 2. LA LLEI DE TRANSPARÈNCIA

1. Llei de transparència
2. La transparència a les entitats sense ànim de lucre
3. A quines entitats sense ànim de lucre afecta aquesta llei
4. Quina Informació s’ha de fer pública
5. Com s’ha de fer pública la informació
6. Conseqüències derivades del no compliment: règim sancionador
7. Recursos, suport i assessorament

BIBLIOGRAFIA

MÒDUL 1. MARC LEGAL “Llei 4/08 de 24 d’abril del Llibre III del Codi Civil Català, de les Persones Jurídiques”.

1. Legislació

Normativa d’àmbit general

Normativa de Catalunya

- **Llei 4/2008**, de 24 d’abril, del llibre tercer del Codi civil de Catalunya, relatiu a les persones jurídiques (DOGC núm. 5123, de 2 de maig. Versió consolidada)
El títol II d’aquesta llei regula el **marc principal d’aplicació a les associacions catalanes**
- **Decret 259/2008**, de 23 de desembre, pel qual s’aprova el Pla de comptabilitat de les fundacions i les associacions subjectes a la legislació de la Generalitat de Catalunya.(DOGC núm. 5288, de 31 de desembre. Versió consolidada)
- **Llei 21/2014**, del 29 de desembre, del protectorat de les fundacions i de verificació de l’activitat de les associacions declarades d’utilitat pública (DOGC núm. 6780, de 31 de desembre)
- **Decret 6/2008**, de 21 de gener, pel qual s’assignen al Departament de Justícia les funcions traspassades a la Generalitat de Catalunya en matèria de declaració d’utilitat pública de les associacions i aplicació dels beneficis fiscals a associacions i fundacions (DOGC núm. 5056, de 25 de gener)

Normativa estatal

- **Llei orgànica 1/2002**, de 22 de març, reguladora del dret d’associació (BOE núm. 73, de 26 de març. Versió consolidada)
- **Resolució de 26 de març de 2013**, de l’Institut de Comptabilitat i Auditoria per la qual es va aprovar el Pla estatal de comptabilitat de les entitats sense finalitats lucratives (BOE núm. 86, de 10 d’abril)
- **Reial decret 1740/2003**, de 19 de desembre, sobre procediments relatius a associacions d’utilitat pública (BOE núm. 11, de 13 de gener)

2. Que és una Associació

En el **seu article 321-1**, el Llibre Tercer del Codi Civil de Catalunya disposa que una associació és *una entitat sense ànim de lucre, constituïda voluntàriament per tres o més persones per a complir una finalitat d’interès general o particular, per mitjà de la posada en comú de recursos personals o patrimonials amb caràcter temporal o indefinit.*

D'aquesta definició, en podem extreure les següents característiques:

- **Tota associació és una persona jurídica**, és a dir, una entitat amb personalitat pròpia, i per tant titular de drets i obligacions, separada del patrimoni dels socis i els fundadors.
- **Constituïda voluntàriament per tres o més persones** per a complir una finalitat d'interès general o particular: en les associacions és rellevant l'existència d'un capital humà, és a dir, els socis són un element fonamental en la constitució d'una associació.
- Una associació és una entitat **sense ànim de lucre**: l'absència d'ànim de lucre implica la possibilitat d'obtenir guanys però amb l'obligació de reinvertir-los en la finalitat social, sense que es pugui repartir en cap cas entre els associats ni cedir gratuïtament a persones físiques determinades o a entitats amb ànim de lucre.

3. Els Estatuts de l'entitat

Els estatuts de l'entitat és la norma bàsica que **regula el funcionament de l'associació**, i juntament amb la Llei d'Associacions vigent en cada moment (*actualment la [Llei 4/2008, de 24 d'abril](#)*), constitueix el marc jurídic bàsic que han de tenir en compte l'entitat i els seus socis.

Són una **eina bàsica per l'entitat, ja que la defineix i regula el seu funcionament**.

És per això que tot i que existeix un model genèric d'estatuts que podem consultar a la web del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, el més aconsellable és que **coneguem i treballem molt bé els estatuts de la nostra associació**, ja que ens donaran les eines per gestionar el dia a dia de la nostre entitat.

Caldrà que els estatuts respectin un contingut mínim regulat en la pròpia [Llei 4/2008, de 24 d'abril](#).

Així l'**article 321-4** estableix com a **contingut mínim obligatori dels estatuts** d'una associació:

- La denominació**: ha de ser distintiva, i ha de constar el tipus jurídic. Aquesta denominació no pot incloure errors sobre la seva naturalesa (àmbit d'actuació de l'entitat), les seves finalitats i activitats. El nom de l'entitat **no pot ésser el d'una altra, ni incloure errors o confusió**.
- El domicili social**: el domicili social s'ha de situar a Catalunya, en el lloc on l'associació té la seu central o bé on duu a terme principalment les seves activitats.
- La durada**, si no es constitueix per temps indefinit, i la data d'inici de les activitats si no coincideix amb la d'atorgament de l'acta fundacional.

- d) **Les finalitats i activitats** que es proposa dur a terme, indicant-ne l'àmbit territorial. La llei actual obliga a incloure les activitats que desenvolupa l'entitat per assolir les seves finalitats.
- e) **Els tipus d'associats**, si escau, i **els requisits** que s'han de complir per a adquirir la condició d'associat en cada cas, les causes de pèrdua d'aquesta condició i **els procediments d'admissió i de baixa**, incloent-hi, si s'ha previst, la baixa disciplinària.
- f) **Els drets i els deures** dels associats i el règim disciplinari.
- g) En les associacions en què col·laboren persones en **règim de voluntariat**, els mecanismes de participació d'aquestes.
- h) **Les regles sobre la convocatòria i la constitució de l'assemblea** general ordinària i de l'extraordinària.
- i) **Les regles sobre l'organització i el funcionament de l'òrgan de govern** que estableixin el règim de convocatòria i constitució, la composició, la manera de designar-ne, destituir-ne i renovar-ne els membres, i la durada del mandat d'aquests.
- j) El règim de deliberació i **adopció d'acords** dels òrgans col·legiats i el **procediment d'aprovació de les actes**.
- k) El **procediment de modificació dels estatuts** (que sempre s'ha d'acordar en assemblea general).
- l) **El règim econòmic** : recursos econòmics previstos.
- m) La previsió de la **destinació dels béns sobrants**, en cas de dissolució, d'acord amb el que estableix l'article 324-6.

4. Òrgans de govern

Les associacions han de tenir com a mínim els òrgans següents (caràcter obligatori):

- a) **L'assemblea general**, constituïda per tots els associats.
- b) **L'òrgan de govern**, que es pot identificar amb la denominació de junta de govern o **junta directiva**.

A. **L'Assemblea general**

L'assemblea és **l'òrgan suprem** de l'associació que, integrada per tots els associats, adopta els acords i fixa les línies generals que ha de seguir l'associació.

L'assemblea general tindrà les següents competències (**article 322-2 de la llei 4/2008**):

- a) Aprovar, si escau, la gestió de l'òrgan de govern, el pressupost i els comptes anuals.
- b) Elegir i separar els membres de l'òrgan de govern.
- c) Modificar els estatuts.
- d) Acordar la forma i l'import de les contribucions al finançament de l'associació o al pagament de les seves despeses, incloent-hi les aportacions al patrimoni de l'associació a les quals fa referència l'article 323-2.
- e) Acordar la transformació, la fusió, l'escissió o la dissolució de l'associació.
- f) Acordar l'ingrés i la baixa en federacions o confederacions.
- g) Sol·licitar la declaració d'utilitat pública.
- h) Aprovar el reglament de règim intern i les seves modificacions.
- i) Acordar o ratificar la baixa disciplinària dels associats, si els estatuts estableixen aquesta sanció i no atribueixen aquesta funció a un altre òrgan.
- j) Resoldre sobre les qüestions que no estiguin expressament atribuïdes a cap altre òrgan de l'associació.

Convocatòria de l'assemblea

L'assemblea ha de ser convocada per la junta directiva (òrgan de govern) amb la periodicitat que marquin els estatuts o quan aquest òrgan ho cregui necessari, però en qualsevol cas s'haurà de celebrar **com a mínim una vegada a l'any i dins dels sis primers mesos següents a la data de tancament de l'exercici**.

- **L'Assemblea Ordinària (art. 322-15)** ha de tenir lloc dins dels sis primers mesos després del tancament econòmic per aprovar el pressupost i els comptes anuals.
- **L'Assemblea Extraordinària (art. 322-3)** pot convocar-la l'òrgan de govern quan ho consideri necessari o de manera obligatòria **quan ho sol·liciten un 10% dels associats** o, si així ho estableixen els estatuts, **un percentatge inferior**.

L'òrgan de govern ha de convocar l'assemblea, almenys **quinze dies abans de la data prevista per a la reunió**, per mitjà **d'un escrit adreçat al domicili de cada associat**, llevat que els estatuts permetin fer-ho en un termini més breu o per altres mitjans, inclosos els telemàtics.

La convocatòria haurà de contenir, com a mínim, **l'ordre del dia, el lloc, la data i l'hora de la reunió en primera convocatòria**.

Constitució i celebració de l'assemblea

L'assemblea general, llevat que els estatuts estableixin una altra cosa, es constitueix vàlidament sigui quin sigui el nombre d'associats presents o representats.

La presidència i la secretaria de l'assemblea general, si els estatuts no estableixen una altra cosa, corresponen a les persones que ocupen

aquests càrrecs en l'òrgan de govern, llevat que els associats assistents en designin d'altres a l'inici de la reunió.

Adopció i documentació dels acords

Cada associat té, com a mínim, un vot en l'assemblea general. Els estatuts poden establir la suspensió de l'exercici d'aquest dret per l'incompliment d'obligacions econòmiques.

El dret de vot es pot exercir per delegació, per correu o per mitjans telemàtics si els estatuts ho estableixen i determinen el procediment d'exercici d'aquest dret.

Els acords s'adopten per majoria simple dels associats assistents o vàlidament representats en la reunió, si bé els estatuts poden exigir, per a qüestions determinades, un vot favorable més qualificat.

Cal estendre una acta de cada reunió de l'assemblea general. Les actes han d'ésser redactades i signades pel secretari amb el vistiplau del president i s'han d'aprovar en la mateixa reunió o en la següent (art.312-8).

B. La Junta directiva

L'òrgan de govern o junta directiva s'encarrega de la representació i la gestió diària de l'entitat.

Està facultat amb caràcter general per a fer els actes necessaris per a complir les finalitats de l'associació, llevat dels que, d'acord amb la llei o els estatuts, hagin d'ésser acordats per l'assemblea general o requereixin l'autorització prèvia d'aquesta.

Pot delegar les seves funcions, d'acord amb l'article 312-1.2, si els estatuts no ho prohibeixen. No són delegables la formulació dels comptes ni els actes que hagin d'ésser autoritzats o aprovats per l'assemblea general.

Composició de l'òrgan de govern

Els membres de l'òrgan de govern han d'ésser associats i han de tenir capacitat per a exercir llurs drets socials.

Els membres de l'òrgan de govern han d'ésser escollits, en reunió de l'assemblea general, per votació de tots els associats que estiguin en situació d'exercir llurs drets socials.

La junta directiva ha d'estar composta com a mínim per tres membres. El càrrecs obligatoris que han de compondre la junta directiva són el president i el secretari, sense perjudici que cada entitat pugui nomenar altres càrrecs. El més habitual és crear la figura del tresorer, que serà la persona encarregada de la caixa de l'entitat, el vicepresident que substituirà el president en cas que sigui necessari, i els vocals.

La durada del càrrec de membre de l'òrgan de govern no pot excedir els cinc anys, sens perjudici del dret a la reelecció si no l'exclouen els estatuts.

Exercici gratuït del càrrec

Els membres de l'òrgan de govern exerceixen llurs càrrecs gratuïtament, si bé tenen dret a la bestreta i al reemborsament de les despeses efectuades en el compliment de les seves funcions pròpies. Aquestes quantitats, anomenades generalment "dietes", han de poder estar degudament justificades.

Si algun membre de l'òrgan de govern exerceix funcions de direcció o gerència o altres que no siguin les ordinàries de govern de l'associació, pot ésser retribuït, sempre que s'estableixi una relació contractual, incloent-hi la de caràcter laboral. **El nombre de membres de l'òrgan de govern que percebin qualsevol tipus de retribució de l'associació no pot superar la meitat dels que integren aquest òrgan.**

Cessament en el càrrec

Els membres de l'òrgan de govern cessen del seu càrrec per mort o declaració d'absència, per incapacitat, venciment del càrrec, renúncia, separació acordada per l'assemblea general o qualsevol altra causa que estableixin les lleis o els estatuts.

A més, l'article 322-18.2 estableix que "l'assemblea general pot acordar en qualsevol moment separar de llurs funcions algun o tots els membres de l'òrgan de govern".

5. Els socis. Drets i deures.

En general, poden ser sòcies totes aquelles persones físiques o jurídiques, públiques o privades que manifesten el seu interès per entrar a formar part de l'associació de manera voluntària, lliure i solidària, que accepten els seus estatuts i que es comprometen a complir les seves obligacions.

Les persones físiques que constitueixen una associació han de tenir capacitat d'obrar o tenir almenys catorze anys i actuar amb l'assistència dels representants legals si no estan emancipades.

En el cas de les persones jurídiques, es requereix que les normes per les quals es regeixen no els prohibeixin constituir associacions i que l'acord sigui adoptat per un òrgan competent.

Drets i obligacions dels socis

En els estatuts de l'associació han d'estar regulats els aspectes següents: els requisits que s'han de complir per a adquirir la condició de soci, el procediment d'admissió, les classes de socis, el procediment del règim disciplinari i de pèrdua de la qualitat de soci, i els seus drets i obligacions.

Drets dels associats (articles 323.2 a 323.5 del llibre tercer del Codi civil de Catalunya).

1. Adquirir la condició d'associat
2. Fer aportacions al patrimoni de l'associació de béns o diners
3. Participar en l'activitat de l'associació
4. Ser informat de la marxa de l'associació
5. Rebre els serveis que l'associació ofereixi en compliment de les seves finalitats o amb caràcter accessori

Deures dels associats (article 323.6 del llibre tercer del Codi civil de Catalunya)

1. Comprometre's en les finalitats de l'associació i participar en llur assoliment.
2. Contribuir a pagar les despeses de l'associació amb el pagament de quotes i derrames i amb les altres aportacions econòmiques que estableixin els estatuts i que s'aprovin d'acord amb aquests.
3. Respectar i complir els acords vàlidament adoptats pels òrgans de l'associació.
4. Complir les altres obligacions que estableixin els estatuts.

Classes de socis

La normativa preveu que, en una entitat, pugui haver-hi diferents classes o tipologies de socis, si així es preveu en els seus estatuts.

La classificació de socis pot diferenciar entre:

- **Els socis fundadors**, que són les persones que han creat l'associació i, per aquest motiu, poden ser dotats d'una capacitat decisòria diferent o superior respecte a la resta de socis en matèries concretes com la decisió de nous membres, proposició de candidats per a la junta directiva, resolució sobre la baixa d'un soci en l'entitat seguint el procediment establert en els estatuts, etc.
- **Els socis honorífics o socis d'honor**, normalment són persones d'un cert prestigi o edat que formen part de l'entitat d'una manera nominal i poden tenir veu però no vot, veu i vot, vot de qualitat en assumptes en què siguin entesos, etc.
- **El soci genèric**, que és aquell que coneix i vol formar part d'una entitat respectant els seus drets i deures, coneix els seus estatuts i

actua per tal de respectar i contribuir a l'assoliment de les finalitats de l'associació. Té veu i vot a les assemblees i té l'obligació, si així està establert en els estatuts, de contribuir econòmicament amb les quotes socials establertes i, fins i tot, en despeses puntuals.

Cada entitat pot establir la seva pròpia tipologia en funció de les seves finalitats, àmbit d'activitat i funcionament intern. El més important és que així quedi reflectit en estatuts o bé en el reglament intern de l'entitat.

6. Obligacions comptables i documentals.

Obligació de portar comptabilitat

El llibre tercer del Codi Civil de Catalunya, regula en el seu capítol III, el règim comptable i documental de les Associacions i Fundacions, establint: Capítol III. Règim comptable i documental

Article 313-1. Deures comptables

1. Les persones jurídiques han de portar una comptabilitat ordenada, diligent, que s'adeqüi a llur activitat, que la reflecteixi fidelment i que els permeti fer el seguiment cronològic de les operacions i elaborar els comptes anuals.
2. Les anotacions s'han de fer d'acord amb els principis de comptabilitat generalment admesos i amb les disposicions que en cada cas siguin aplicables.

Article 313-2. Llibres de comptabilitat

Les persones jurídiques han de portar un llibre diari i un llibre d'inventaris i comptes anuals, llevat de les entitats que no estan obligades a presentar la declaració de l'impost de societats, les quals tampoc no estan obligades a portar el llibre diari ni el d'inventaris i comptes anuals, però han de portar almenys un llibre de caixa en què es detallin els ingressos i les despeses.

Tanmateix, la última reforma del impost de Societats, introduïda per la Llei 27/2014, de 27 de novembre, de l'impost de Societats i la seves posteriors modificacions parcials (Real Decret - llei 1/2015, de 27 de febrer i [Llei 48/2015](#) de 29 d'octubre, de Pressupostos Generals de l'Estat per a l'any 2016) estableix que:

Les entitats no hauran de presentar l'Impost de Societats si compleixen aquests tres requisits ([Art. 124 Llei 27/2014](#)) :

- ✓ Que els seus ingressos totals no superin l'import de 75.000 euros anuals.

- ✓ Que els ingressos corresponents a rendes no exemptes no superin els 2.000 euros anuals. (com ara els interessos bancaris).
- ✓ Que totes les rendes no exemptes que obtingui estiguin sotmeses a retenció.

La situació de moltes entitats petites és que tot i no arribar als 75.000 € d'ingressos anuals, si que realitzen activitats econòmiques (rendes no exemptes no subjectes a retenció) i per tant, hauran de presentar Impost de Societats i conseqüentment estaran obligades a portar una comptabilitat oficial ajustada al Codi de Comerç (comptabilitat de partida doble).

Altres Llibres obligatoris

En el marc legislatiu català, tota associació ha de portar els llibres següents:

- **Un llibre de registre dels associats i associades**, que en contingui una relació actualitzada i en el qual constin, almenys, les dates d'alta i de baixa en l'entitat i el domicili, amb l'únic efecte de poder convocarlos a les reunions. D'aquesta manera, sempre es pot saber quants socis té l'associació i no hi ha errors a l'hora de convocarlos a l'Assemblea General, enviar-los documentació, cobrar les quotes, etc. Cada membre de l'associació té un número de soci que no es modifica encara que es produeixin altes i baixes.
- **Un llibre d'actes**, on figuren les reunions de les Assemblees Generals, i dels altres òrgans col·legiats de l'associació, com la Junta Directiva. En l'acta s'hauran de reflectir tots els acords que es prenguin durant les sessions i hauran de ser subscrietes pel Secretari de l'associació amb el vistiplau del president.
- **Un llibre del personal voluntari**. Aquelles associacions en les quals col·laborin persones en règim de voluntariat han de portar un llibre o un registre amb una relació actualitzada dels voluntaris. Aquest llibre ha de contenir una descripció mínima de la tasca que fan i de llur capacitació específica, si en tenen.

7. Extinció de l'entitat

La legislació catalana distingeix els següents casos de dissolució :

- una dissolució de ple dret quan l'associació s'ha constituït per a una determinada durada prevista als estatuts o bé quan l'objecte de l'associació s'ha complert o que ja no té raó de ser.
- una dissolució voluntària resultant d'una decisió dels membres. En el marc català, els estatuts han de fixar les causes i condicions de la dissolució i la competència és necessàriament de l'assemblea general.

- una dissolució pronunciada pels tribunals si la declaració de l'associació és irregular, o si hi ha infracció penal o bé si persegueix un objecte il·lícit.

Article 324-4. Causes de dissolució

Les associacions es dissolen per les causes següents:

- a) Acord de l'assemblea general.
- b) Finiment del termini que estableixen els estatuts, llevat que l'assemblea general n'acordi la pròrroga.
- c) Compliment de la finalitat per a la qual es va constituir l'associació o impossibilitat d'assolir-la, llevat que l'assemblea general n'acordi la modificació.
- d) Baixa dels associats, si es redueixen a menys de tres.
- e) Il·licitud civil o penal de les activitats o les finalitats de l'associació, declarada per sentència ferma.
- f) Obertura de la fase de liquidació en el concurs.
- g) Les altres que estableixin la llei o els estatuts.

Destinació dels bens sobrants

Els bens sobrants s'han d'adjudicar a les entitats o destinar a les finalitats que estableixin els estatuts. En cap cas no es poden adjudicar als associats o a altres persones físiques determinades, ni a entitats amb ànim de lucre.

Els bens sobrants, si les disposicions estatutàries sobre llur destinació no es poden complir, s'han d'adjudicar a altres entitats sense ànim de lucre que tinguin finalitats anàlogues a les de l'associació dissolta, amb preferència per les que tinguin el domicili en el mateix municipi o, si no n'hi ha, per les que el tinguin a la mateixa comarca.

MÒDUL 2. LA LLEI DE TRANSPARÈNCIA

1. Llei de transparència

La **Llei 19/2014**, de 29 de desembre de transparència, accés a la informació pública i bon govern, sorgeix de la necessitat de regular a nivell autonòmic conceptes bàsics com són la transparència, l'accés a la informació, el bon govern i el govern obert.

Aquesta normativa catalana neix amb la finalitat d'establir un sistema de relació entre les persones i l'Administració pública i els altres subjectes obligats, que es fonamenti en els punts següents:

- El coneixement de l'activitat pública: quines són les funcions de les administracions i com es duen a terme.
- La garantia del retiment de comptes i de la responsabilitat en la gestió pública. Aplicació i control dels recursos públics.
- La millora en la qualitat de la informació pública i de la gestió administrativa.
- Fomentar la participació i col·laboració ciutadana.

L'objectiu final de la llei és facilitar als ciutadans el coneixement del funcionament de les administracions públiques, i el control i transparència en el destí dels diners públics .

2. La transparència a les entitats sense ànim de lucre

Tot i que la Llei de transparència és una llei pensada i redactada per a l'Administració, i no per a les entitats del tercer sector, dels seus preceptes també es deriven obligacions aplicables a totes aquelles entitats que tenen relacions de manera directa amb l'Administració Pública.

La aplicació d'aquesta llei en el sector no lucratiu servirà per a millorar les organitzacions, per fer-les més obertes i per que els socis i ciutadans i confiïn cada cop més. Quanta més informació sigui pública, més confiança tindran els socis en les seves organitzacions.

És important garantir la transparència a les entitats sense ànim de lucre, perquè:

- Genera confiança, interna i externa.
- Dóna legitimitat.
- Dóna coherència com a organització.

3. A quines entitats sense ànim de lucre afecta aquesta llei

Com ja hem explicat la Llei de Transparència és una llei feta i pensada principalment per a les administracions. Tot i això també se'n deriven per a les entitats que presten serveis, contracten, estan relacionades o reben ajuts o subvencions directament d'Administracions Públiques.

Concretament aquesta llei afecta a les següents entitats sense ànim de lucre :

- Fundacions del sector públic.
- Persones jurídiques que perceben fons públics per a funcionar o per a dur a terme llurs activitats.
- Entitats privades que rebin ajuts o subvencions per més de 100.000€ anuals.
- Entitats privades que rebin ajuts o subvencions per més de 5.000€ anuals i que almenys el 40% dels seus ingressos anuals procedeixi de subvencions o ajuts públics.
- Entitats adjudicatàries de contractes del sector públic.

4. Quina Informació s'ha fer pública

En el cas de les entitats del tercer sector, per tal de valorar a què ens obliga la normativa en matèria de transparència dividirem en tres grups les entitats obligades per aquesta llei:

A. Entitats que presten serveis públics.

Les persones jurídiques **que perceben fons públics** per a funcionar o per a dur a terme llurs activitats **hauran d'informar l'administració** de:

- Les activitats directament relacionades amb el servei públic.
- La gestió de serveis públics.
- La percepció de fons públics.
- Retribucions percebudes pels càrrecs directius.

En aquest cas les entitats duen a terme una **publicitat passiva**, és a dir, es l'Administració la que ha de fer efectiu el compliment d'aquestes obligacions. (L'Administració és la que realitza la **publicitat activa**)

B. Entitats que reben subvencions o ajust públics.

Les entitats que **reben subvencions o ajuts per més de 100.000€ anuals o més de 5.000€ anuals i que almenys el 40% dels ingressos**

procedeixi de subvencions o ajuts públics estan obligades a fer **publicitat activa**.

Per saber la documentació que han de fer pública aquestes entitats, hem de parlar de diferents tipus d'informació:

a) Informació institucional, organització i estructura

- La missió i les activitats que desenvolupen d'acord amb els estatuts.
- La normativa que sigui aplicable (per exemple: el Llibre tercer del Codi civil de Catalunya, la Llei de mecenatge, la Llei reguladora de les activitats, la Llei del voluntariat, la Llei de finançament de partits polítics, la Llei de caixes d'estalvis per a les entitats vinculades a partits polítics i fundacions especials i bancàries, el Pla de comptabilitat, la Llei d'auditoria de comptes...).
- Els estatuts i el número de registre de l'entitat.
- La composició dels òrgans de govern amb identificació nominativa dels membres i dels seus perfils i trajectòries i dels òrgans delegats, d'assessorament i de control intern, si s'escau (per exemple: la comissió executiva, la comissió d'auditoria, la comissió de nomenaments i retribucions, el consell assessor...).
- L'organigrama actualitzat que identifiqui els responsables dels equips de direcció i gestió de l'entitat, si s'escau, i els seus perfils i trajectòries professionals.
- L'estructura del grup d'entitats, si és el cas.

b) Gestió econòmica, pressupostària i patrimonial

- El Pla anual d'activitats (descriptiu de les activitats i indicatiu dels treballadors i voluntaris destinats a aquestes, dels beneficiaris o usuaris, dels indicadors de realització de les activitats i de la previsió d'ingressos i despeses corresponent).
- Els comptes anuals i l'informe d'auditoria si hi estan subjectes.
- La retribució dels òrgans de direcció i administració de les entitats que perceben ajuts i subvencions d'import superior a 10.000 euros.
- L'inventari del patrimoni de les entitats.

c) Gestió administrativa

La publicitat activa afecta els contractes i convenis subscrits entre les entitats i les administracions públiques i els ajuts i subvencions atorgats per aquestes.

a. **Contractes**

- L'òrgan responsable de l'entitat en matèria de contractació (exemple: el patronat o la junta directiva, la persona titular de la direcció general o la gerència...).
- La relació de contractes subscrits amb les Administracions Públiques, que ha d'incloure la determinació de l'objecte del contracte i l'import, la durada, les modificacions i les prorroques. Aquesta informació ha d'estar actualitzada i ha de fer referència, com a mínim, als **últims cinc anys**, comptadors a partir de l'entrada en vigor de la Llei de transparència.

b. **Convenis**

- La relació de convenis vigents, amb indicació de la data, les parts que el signen, l'objecte, els drets i les obligacions, i el període de vigència. La informació s'ha de referir tant als convenis que tenen contingut econòmic com als que no en tenen.
- Les modificacions produïdes i la data i la forma en què han tingut lloc.
- La informació sobre el compliment i l'execució.

c. **Ajuts i subvencions**

- Relació d'ajuts i subvencions rebudes dels cinc darrers anys des de l'entrada en vigor de la Llei de transparència, en què s'indiqui:
 - L'import i l'objecte
 - Si s'han concedit sense concurrència pública.
- Informació relativa al control financer de l'ajut o subvenció.
- Justificacions adduïdes en el marc de la rendició de comptes.

C. Entitats adjudicatàries de contractes amb l'Administració pública.

En aquest cas, els contractes del sector públic inclouran les obligacions dels adjudicataris de facilitar informació.

5. Com s'ha de fer pública la informació

- És aconsellable publicar la informació en un **apartat específic** sobre transparència al **web de l'entitat**.
- La informació s'ha de presentar de forma **clara, estructurada i en format reutilitzable**.
- La informació ha de ser **veraç i objectiva i fàcilment comprensible**.
- La informació que es publiqui s'ha **d'actualitzar periòdicament** i se n'ha de **facilitar la consulta**.

Per les entitats que no disposen de web pròpia, es preveu que es puguin utilitzar mitjans electrònics posats a disposició per la Administració Pública.

Totes les entitats que han publicat a la seva pàgina web, l'apartat de «Transparència», ho han de notificar a la Generalitat de Catalunya.

Les entitats registrades al Registre d'Entitats Jurídiques, ho han de notificar mitjançant un formulari a la pàgina de Tràmits de la Generalitat.

<http://web.gencat.cat/ca/tramits/tramits-temes/20415?category=72e9341a-a82c-11e3-a972-000c29052e2c>

- **Com es compleix el deure de facilitar a l'Administració l'adreça del web de l'entitat**

The screenshot shows a web browser window displaying the page 'Comunicació del web de transparència de les entitats jurídiques sense ànim de lucre'. The page header includes the Gencat logo and navigation tabs: 'Inici', 'Temes', 'Tràmits', 'Generalitat', 'Actualitat', and 'Contacte'. The main content area has a breadcrumb trail: 'Inici > Tràmits > Tràmits per temes > Comunicació del web de...'. Below the title, there is a paragraph explaining that associations and federations must communicate their transparency web to the Generalitat. A table with three columns is present: 'A qui va dirigit', 'Organisme responsable', and 'Normativa'. The 'Organisme responsable' column contains the text: 'Associacions i federacions inscrites en el Registre d'Associacions de la Generalitat de Catalunya i fundacions inscrites en el Registre de Fundacions de la Generalitat de Catalunya que gestiona el Departament de Justícia, que hagin percebut ajuts i subvencions en els termes de l'article 3.4 de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.' Below the table, there is a section 'Què necessiteu fer?' with a table showing 'Comunicar el web de transparència' with green checkmarks in the 'En línia' and 'En termini' columns, and a red 'Comença' button.

6. Conseqüències derivades del no compliment: règim sancionador

L'incompliment del deure de transparència i les obligacions derivades, regulat al **Títol II** de la Llei, suposa l'aplicació d'un **règim sancionador**.

En concret, en el cas de les **entitats del Tercer Sector**, el **sistema de sancions** previst pel cas d'incompliment de la normativa preveu les conseqüències següents:

- Amonestacions.
- Declaracions d'incompliment amb publicitat.
- Multes des de 600€ a 12.000€.
- Inhabilitació per rebre ajuts públics d'1 a 5 anys.
- Suspensió per poder contractar amb l'administració pública (fins a 6 mesos).
- Suspensió de la inscripció en el registre de grups d'interès, per a aquelles entitats que influeixen en la creació de lleis i l'aplicació de polítiques públiques, des d'un any fins la cancel·lació definitiva d'aquesta publicitat.

7. Recursos, suport i assessorament

L'article 94.2 de la Llei de transparència estableix que la Generalitat ha de prestar assessorament tecnològic a les entitats que tenen obligacions específiques de transparència per a la percepció de fons públics.

Les entitats han de complir les seves obligacions als seus webs, però l'Administració els donarà suport i assessorament tecnològic, concretament:

- Suport i guies perquè puguin fer efectives les obligacions amb eines de fàcil ús i que permetin la publicació a Internet.
- Assessorament d'entitats del tercer sector sense ànim de lucre.

Serveis a entitats sense ànim de lucre

La Generalitat de Catalunya ofereix serveis d'assessorament a entitats sense ànim de lucre que tinguin seu a Catalunya amb l'objectiu que disposin d'eines per complir amb les seves obligacions de transparència i puguin resoldre els seus dubtes.

Aquests serveis d'assessorament són gratuïts, eficients i de qualitat, i posen a disposició de les entitats dos tipus de suport:

- **Consultes:** les entitats poden fer consultes per saber com complir les obligacions de la Llei de transparència o qualsevol altra temàtica relacionada amb l'entitat, de forma gratuïta mitjançant un formulari en línia: <http://xarxanet.org/formulari-dassessorament>
- **Recursos per a entitats** <http://xarxanet.org/recursos> : faciliten la comprensió dels procediments i les obligacions de les entitats respecte de la Llei de transparència i altres temàtiques relacionades.

Aquests serveis d'assessorament es presten a través de Xarxanet.org (xarxa associativa i de voluntariat de Catalunya). És una plataforma tecnològica que ofereix a les entitats sense ànim de lucre les formes de suport següents:

- Assessorament gratuït.
- Informació, recursos i bons exemples a través de l'espai **especial de transparència**.
- Publicació de dades de transparència: per a les entitats que no tenen espai web per publicar les seves dades de transparència.

Les entitats que no tenen web pròpia poden optar a aquestes dues opcions que ofereix xarxanet.org:

- Blocs.xarxanet.org <http://blocs.xarxanet.org/> : ajuda a crear un espai web 2.0 de l'entitat mitjançant una formació a distància i amb assessorament i suport continuat per part del servei de creació de l'espai web 2.0.
- Fitxa d'entitat col•laboradora <http://xarxanet.org/entitats-col-laboradores> de xarxanet.org: ofereix la possibilitat que l'entitat sigui col•laboradora de xarxanet.org i, així, pugui publicar les seves dades de transparència en la fitxa d'entitat col•laboradora.

BIBLIOGRAFIA

- LLEI 4/2008, de 24 d'abril, del llibre tercer del Codi civil de Catalunya, relatiu a les persones jurídiques.
- LLEI 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.
- Definició i Funcionament d'una associació. Torres Jussana- Ajuntament de Barcelona.
- Suport Associatiu; Suport Associatiu - Jurídic. (2011). La junta directiva i el règim econòmic de les associacions: novetats de la llei 4/2008. <http://xarxanet.org/juridic/recursos/la-junta-directiva-i-el-regim-economic-de-les-associacions-novetats-de-la-ley-4-2008>
- Suport Associatiu; Suport Associatiu - Jurídic. (2011). Com sabem què cal modificar dels nostres estatuts? La llei pas a pas. <http://xarxanet.org/juridic/recursos/com-sabem-que-cal-modificar-dels-nostres-estatuts-la-ley-pas-pas>
- AGUDO, M. (2013). 10 temes clau de l'informe legal de les associacions. Barcelona: Suport Associatiu. <http://xarxanet.org/juridic/recursos/10-temes-clau-de-l-informe-legal-de-les-associacions-i>
- PONCE SASTRE, M.(2013). Com modificar els estatuts d'una fundació (Part 1). Barcelona: Suport Associatiu <http://xarxanet.org/juridic/recursos/com-modificar-els-estatuts-d-una-fundacio-part-i>
- PONCE SASTRE, M.(2010). Modificacions estructurals en les persones jurídiques i liquidació segons la llei 4/2008. Barcelona: Fundació Pere Tarrés. <http://xarxanet.org/juridic/recursos/modificacions-estructurals-en-les-persones-juridiques-i-liquidacio-segons-la-ley-4-2008>
- GARCIA SOUTIO, V. PONCE SASTRE, M. ROYUELA ANDREU, A., A. (2010). Útils Pràctics (UP) 22. Manual associatiu sobre la constitució i posada en marxa d'una associació. Barcelona: Torres Jussana.
- AGUDO, M.(2015). Les 10 claus per complir amb la llei de transparència. Barcelona: Suport Associatiu. <http://xarxanet.org/juridic/noticies/les-10-claus-per-complir-amb-la-ley-de-transparencia>
- PONCE SASTRE, M.(2015). Llei de transparència catalana: què és i a quines entitats obliga? (part I). Barcelona: Suport Associatiu <http://xarxanet.org/juridic/recursos/ley-de-transparencia-catalana-a-que-obliga-les-entitats-part-ii>

- PONCE SASTRE, M.(2015). Llei de transparència catalana: què és i a quines entitats obliga? (part II). Barcelona: Suport Associatiu. <http://xarxanet.org/juridic/recursos/llei-de-transparencia-catalana-que-es-i-a-quina-entitats-obliga-part-i>
- UIX CARRION, G.(2014). Com afecta la llei de transparència estatal a les entitats no lucratives? (I). Barcelona: Suport Associatiu- Jurídic. <http://xarxanet.org/juridic/recursos/com-afecta-la-llei-de-transparencia-estatal-a-les-entitats-no-lucratives-ii>
- UIX CARRION, G.(2014). Com afecta la llei de transparència estatal a les entitats no lucratives? (II). Barcelona: Suport Associatiu- Jurídic. <http://xarxanet.org/juridic/recursos/com-afecta-la-llei-de-transparencia-estatal-a-les-entitats-no-lucratives-i>
- Guia de TRANSPARÈNCIA per a les associacions i fundacions perceptores de subvencions i ajuts públics. Generalitat de Catalunya.
- ARANDA, X.(2015). Com complir tècnicament la Llei de Transparència. Barcelona: Associació per a Joves TEB – Informàtic. <http://xarxanet.org/informatic/recursos/com-complir-tecnicament-la-llei-de-transparencia>